

# NORRØNE BØYINGSMØNSTER

## Substantiv

### Sterk bøyning

U ("u-omlyd") = rotvokal a > o

I ("i-omlyd") = rotvokal a > e, á > æ, ó, o > ó, ø, ú, u > ý, y; jó, jú > ý, au > ey

#### Eintal

|   | hankjønn |        |       | hokjønn |        |         | inkjekjønn |
|---|----------|--------|-------|---------|--------|---------|------------|
|   | a-kl.    | i-kl.  | u-kl. | -ir-kl. | ar-kl. | I-r-kl. |            |
| N | -r       | -r     | U-r   |         | U-Ø    |         | -Ø         |
| A | -Ø       | -Ø     | U-Ø   |         | "      |         | "          |
| D | -i       | -i/-Ø  | I-i   |         | "/-u   |         | -i         |
| G | -s       | -s/-ar | -ar   |         | -ar    |         | -s         |

#### Fleirtal

|   |     |     |      |     |     |     |     |
|---|-----|-----|------|-----|-----|-----|-----|
| N | -ar | -ir | I-ir | -ir | -ar | I-r | U-Ø |
| A | -a  | -i  | -u   | "   | "   | "   | "   |
| D | -um |     |      |     |     |     |     |
| G | -a  |     |      |     |     |     |     |

### Svak bøyning

#### Eintal

|     | hankjønn |    | hokjønn |       | inkjekjønn |
|-----|----------|----|---------|-------|------------|
|     |          |    | -ur-kl. | i-kl. |            |
| N   |          | -i | -a      | -i    | -a         |
| Obl |          | -a | -u      | -i    | "          |

#### Fleirtal

|   |     |     |     |     |    |
|---|-----|-----|-----|-----|----|
| N | -ar | I-r | -ur | -   | -u |
| A | -a  | "   | "   | -   | "  |
| D | -um |     |     |     |    |
| G | -a  |     |     | -na |    |

# Adjektiv (+ perf. part. av svake verb)

## Sterk bøyning

### Eintal

|   | <b>hankjønn</b> | <b>hokjønn</b> | <b>inkjekkjønn</b> |
|---|-----------------|----------------|--------------------|
| N | -r              | U-Ø            | -t                 |
| A | -an             | -a             | "                  |
| D | -um             | -ri            | -u                 |
| G | -s              | -rar           | -s                 |

### Fleirtal

|   |     |     |     |
|---|-----|-----|-----|
| N | -ir | -ar | U-Ø |
| A | -a  | "   | "   |
| D |     | -um |     |
| G |     | -ra |     |

## Svak bøyning

### Eintal

|     | <b>hankjønn</b> | <b>hokjønn</b> | <b>inkjekkjønn</b> |
|-----|-----------------|----------------|--------------------|
| N   | -i              | -a             | -a                 |
| Obl | -a              | -u             | "                  |

### Fleirtal

|   |     |
|---|-----|
| N | -u  |
| A | "   |
| D | -um |
| G | -u  |

## Bestemt artikkel

(+ perf. part. av sterke verb og ≈ determinativa *minn, þinn, sinn*)

### Eintal

|   | <b>hankjønn</b> | <b>hokjønn</b> | <b>inkjekkjønn</b> |
|---|-----------------|----------------|--------------------|
| N | -inn            | -in            | -it                |
| A | "               | -ina           | "                  |
| D | -inum           | -inni          | -inu               |
| G | -ins            | -innar         | -ins               |

### Fleirtal

|   |      |      |     |
|---|------|------|-----|
| N | -nir | -nar | -in |
| A | -na  | "    | "   |
| D |      | -num |     |
| G |      | -nna |     |

## Personlege pronomer

|  | 1. person | 2. person | refleksívt |
|--|-----------|-----------|------------|
|--|-----------|-----------|------------|

### Eintal

|   |     |     |     |
|---|-----|-----|-----|
| N | ek  | þú  | -   |
| A | mik | þik | sik |
| D | mér | þér | sér |
| G | mín | þín | sín |

### Total

|   |       |       |     |
|---|-------|-------|-----|
| N | vit   | (þ)it | -   |
| A | okkr  | ykkur | sik |
| D | "     | "     | sér |
| G | okkar | ykkar | sín |

### Fleirtal

|   |     |         |     |
|---|-----|---------|-----|
| N | vér | (þ)ér   | -   |
| A | oss | yðr     | sik |
| D | "   | "       | sér |
| G | vár | yð(v)ar | sín |

### 3. person

|   | <u>hankjónn</u> | <u>hokjónn</u> |
|---|-----------------|----------------|
| N | hann            | hon            |
| A | "               | hana           |
| D | honum           | henni          |
| G | hans            | hennar         |

# Determinativ

## Eintal

|   | <u>hankjonn</u> | <u>hokjonn</u> | <u>inkjekjonn</u> |
|---|-----------------|----------------|-------------------|
| N | sá              | sú             | þat               |
| A | þann            | þá             | "                 |
| D | þeim            | þeir(r)i       | því               |
| G | þess            | þeir(r)ar      | þess              |

## Fleirtal

|   |          |     |     |
|---|----------|-----|-----|
| N | þeir     | þær | þau |
| A | þá       | "   | "   |
| D | þeim     |     |     |
| G | þeir(r)a |     |     |

## Eintal

|   | <u>hankjonn</u> | <u>hokjonn</u> | <u>inkjekjonn</u> |
|---|-----------------|----------------|-------------------|
| N | sjá, þessi      | sjá, þessi     | þetta             |
| A | þenna           | þessa          | "                 |
| D | þessum          | þess(arr)i     | þessu             |
| G | þessa           | þess(arr)ar    | þessa             |

## Fleirtal

|   |            |        |       |
|---|------------|--------|-------|
| N | þessir     | þessar | þessi |
| A | þessa      | "      | "     |
| D | þessum     |        |       |
| G | þess(arr)a |        |       |

# Verb

## Finite former av regelmessige verb

### INDIKATIV

#### Tal- og personendingar i presens

| <u>Presensstamme for alle verb = infinitiv minus -a</u> |            |       |       |             |
|---|------------|-------|-------|-------------|
|   | svake verb |       |       | sterke verb |
|   | a-kl.      | i-kl. | j-kl. |             |
| <b><u>Eintal</u></b>                                    |            |       |       |             |
| 1. pers.  | -a         | -i    | -Ø    | <b>I-Ø</b>  |
| 2. pers.  | -ar        | -ir   | -r    | <b>I-r</b>  |
| 3. pers.  | "          | "     | "     | "           |
| <b><u>Fleirtal</u></b>                                  |            |       |       |             |
| 1.pers.   |            |       | -um   |             |
| 2.pers.   |            |       | -ið   |             |
| 3. pers.  |            |       | -a    |             |

#### Tal- og personendingar i preteritum

|                        | svake verb  |            |            | sterke verb   |
|------------------------|-------------|------------|------------|---------------|
| <u>undergr.</u>        | a-kl.       | i-kl.      | j-kl.      |               |
| <b><u>preteri-</u></b> |             |            |            |               |
| <b><u>tums-</u></b>    |             |            |            |               |
| <b><u>stamme</u></b>   | <b>-að-</b> | <b>-ð-</b> | <b>-ð-</b> | <b>Ø</b>      |
| <b><u>Eintal</u></b>   |             |            | (minus I-) | (pluss avlyd) |
| 1. pers.               |             | -a         |            | Ø             |
| 2. pers.               |             | -ir        |            | -t            |
| 3. pers.               |             | -i         |            | Ø             |
| <b><u>Fleirtal</u></b> |             |            |            |               |
| 1.pers.                |             |            | -um        |               |
| 2.pers.                |             |            | -uð        |               |
| 3. pers.               |             |            | -u         |               |

## Rotvokalvekslingar (avlyd) i sterke verb

|        | <b>Infinitiv</b> | <b>pret. et.</b> | <b>pret. ft.</b> | <b>sup./perf.part.</b> |
|--------|------------------|------------------|------------------|------------------------|
| 1. kl. | í                | ei               | i                | i                      |
| 2. kl. | jú, jó, ú        | au               | u                | o                      |
| 3. kl. | e, ja, i         | a                | u                | o, u                   |
|        | ø, y             | ø                | u                | o, u                   |
| 4. kl. | e                | a                | á                | o, u                   |
| 5. kl. | e                | a                | á                | e                      |
| 6. kl. | V <sub>1</sub>   | V <sub>2</sub>   | V <sub>2</sub>   | V <sub>1</sub>         |

## PERFEKTUM PARTISIPP – NOMINATIV EINTAL

|                         | <b>hankjonn</b> | <b>hokjonn</b> | <b>inkjekjonn</b> |
|-------------------------|-----------------|----------------|-------------------|
| <i>svake a-verb</i>     | -aðr            | -uð            | -at               |
| <i>andre svake verb</i> | -ðr             | U-ð            | -t                |
| <i>sterke verb</i>      | -inn            | -in            | -it               |

## KONJUNKTIV

Stammeform i pres. konjunktiv = stammeform i presens indikativ

Stammeform i preteritum konjunktiv:

Svake verb av *a*-kl.: = stammeform som i pret. indikativ

Svake verb av *i*-kl. og *j*-kl.: = stammeform som i pret. indikativ pluss **I-**

Sterke verb: = rotvokal i pret. indikativ fleirtal pluss **I-**

## Tal- og personendingar i konjunktiv, både presens og preteritum

|                 |     |
|-----------------|-----|
| <u>Eintal</u>   |     |
| 1.pers.         | -a  |
| 2. pers.        | -ir |
| 3. pers.        | -i  |
| <u>Fleirtal</u> |     |
| 1. pers.        | -im |
| 2. pers.        | -ið |
| 3. pers.        | -i  |